

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیرجان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره دروس نظری و عملی

مشخصات درس:

گروه آموزشی	هوشبری	تعداد دانشجو	۱۹
عنوان درس	روش تحقیق در علوم پزشکی	تعداد واحد	۲
مقطع تحصیلی	کارشناسی	تاریخ شروع و پایان دوره	۱۴۰۱/۱۱/۱۶ الی ۱۴۰۲/۳/۲۴
نیمسال تحصیلی	دوم ۱۴۰۱	روز و ساعت جلسات	دوشنبه (۰۸:۰۰ تا ۱۰:۰۰)
مدرس/مدرسين درس	دکتر زینب نادری	دروس پیش نیاز	-
مسئول درس (دروس اشتراکی)	دکتر زینب نادری	محل برگزاری	دانشکده پیراپزشکی کلاس ۲۰۴
نوع واحد (نظری/عملی)	نظری	روش برگزاری (حضوری/مجازی/ترکیبی)	ترکیبی

شرح کلی درس:

توصیفی کوتاه و مختصر از درس را در یک یا دو پاراگراف بنویسید.

دانشجویان در طی این واحد درسی با مفاهیم، اصول و روش های مختلف تحقیق آشنا شده و قادر خواهند بود ضمن تمرین برای نگارش یک طرح تحقیق، گروه های تحقیق را در تهیه ی پرسشنامه ی تحقیقات، نمونه گیری، مشاهده، مصاحبه و ... یاری نمایند.

هدف/اهداف کلی درس:

با مراجعه به کوریکولوم رشته، هدف/اهداف کلی درس را بنویسید.
آشنایی دانشجو با مفاهیم مهم و روش های متداول تحقیق و اپیدمیولوژی در ارتباط با رشته های علوم پزشکی

روش تدریس:

مشخص کنید از چه روش تدریسی در آموزش استفاده می‌نمایید. روش تدریس را بر اساس موضوع، زمان کلاس، منابع و امکانات و نحوه مشارکت فراگیران انتخاب کنید و در صورت امکان مشارکت فراگیران و شرکت آنان در بحث های کلاسی را در اولویت قرار دهید.

☐	روش تدریس مبتنی بر حل مسئله	☒	روش تدریس سخنرانی
☐	روش تدریس ایفای نقش	☒	روش تدریس بحث گروهی
☒	روش تدریس مبتنی بر کار تیمی	☒	روش تدریس پرسش و پاسخ
☐	روش تدریس اکتشافی	☐	روش تدریس نمایشی
☒	روش تدریس در گروه‌های کوچک	☐	روش تدریس آزمایشگاهی

سایر موارد: ...

مواد و وسایل آموزشی:

به منظور تسهیل فرآیند یاددهی-یادگیری، در آموزش خود از چه وسایل آموزشی استفاده می کنید.

☒	جزوه	☒	پاورپوینت
☒	کتاب	☐	فیلم آموزشی
☒	وایت برد	☐	نرم افزار
☐	تصویر	☐	ماکت
☒	چارت	☐	لوازم واقعی
☒	فایل صوتی	☐	پوستر

سایر موارد: ...

تکالیف و مسئولیت‌های فراگیران:

مشخص کنید که فراگیران چه وظایف و مسئولیت‌هایی در طول ترم دارند.

- حضور منظم و به موقع در کلاس درس
- مطالعه قبلی در خصوص موضوعات مطرح شده در جلسات پیش و نیز موضوعات خواسته شده
- شرکت فعال در بحث‌ها و پاسخ به سؤالات
- انجام به موقع تکالیف فردی و گروهی در خصوص موضوعات تعیین شده

نحوه ارزیابی فراگیران:

- با توجه به اهداف اختصاصی درس، مشخص کنید که از چه روشی برای ارزیابی فراگیران استفاده می‌کنید.

☒	سئوالات چند گزینه ای	☒	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
☒	سئوالات صحیح-غلط	☒	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
☐	کار عملی	☐	سئوالات شفاهی
☐	چک لیست مشاهده عملکرد	☐	سئوالات جور کردنی
		☒	پرسش‌های کلاسی

سایر موارد: ...

- مشخص کنید که نمره نهایی دانشجو با توجه به چه فعالیت هایی تعیین می شود. همچنین میزان نمره و یا درصد مرتبط با هر فعالیت را نیز مشخص کنید.

ردیف	عناوین	نمره/درصد
۱	تکمیل و ارائه پروپوزال (بصورت گروهی)	۳۰٪
۲	آزمون پایان ترم	۶۰٪
۳	حضور فعال و منظم در جلسات کلاس	۳٪
۴	انجام تکالیف و ارائه تمرینات عملی	۷٪

سیاست ها و قوانین:

قوانین کلاس خود را به صورت شفاف برای فراگیران شرح دهید.

- حداقل نمره قبولی ۱۰ می باشد.
- حداکثر تعداد غیبت های مجاز ۳ جلسه می باشد.
- حضور منظم و به موقع در کلاس و شرکت فعال در بحث ها و فعالیت های کلاسی
- ارائه تکالیف محوله در مهلت معین و مقرر
- اعلام و محاسبه نمره نهایی درس منوط به شرکت در فعالیت گروهی و تکمیل و ارائه پروپوزال گروه خواهد بود.
- رعایت آیین نامه اجرایی شامل «پوشش مناسب» و «اخلاق حرفه ای» مصوب شورای آموزشی دانشکده
- رعایت پروتکل های بهداشتی در زمان اپیدمی کووید-۱۹ (نظیر پوشیدن ماسک، حفظ فاصله فیزیکی با سایرین و...)

جدول زیر را بر اساس رئوس مطالبی که در هر جلسه آموزش می دهید کامل کنید.

توجه: در قسمت اهداف رفتاری، نوع هدف (حیطه شناختی، حیطه عاطفی و حیطه روانی - حرکتی) را مشخص کنید.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است که دانشجو با ...	اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید بتواند...	مدرس / مدرسین
۱	معرفی درس آشنایی با کلیات روش تحقیق آشنایی با پروپوزال	کلیات روش تحقیق، محتوا و اجزای پروپوزال آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ویژگی های یک تحقیق علمی را بیان کند (حیطه شناختی). ❖ به ضرورت و اهمیت انجام یک تحقیق به روش علمی توجه نشان دهد(حیطه عاطفی) ❖ انواع تحقیق با توجه به هدف تحقیق را نام برده و شرح دهد (حیطه شناختی). ❖ انواع تحقیق بر حسب مفاهیم را نام برده و شرح دهد(حیطه شناختی). 	دکتر نادری
۲	انتخاب موضوع تحقیق و معیارهای آن تعیین و تنظیم عنوان پژوهش	معیارهای انتخاب موضوع تحقیق و نیز نحوه تعیین و تنظیم عنوان آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مراحل تدوین و اجرای یک طرح پژوهشی را نام ببرد(حیطه شناختی). ❖ معیارهای اولویت بندی مسئله تحقیق را بیان کند(حیطه شناختی). ❖ بتواند بر اساس معیارهای اولویت بندی، مسئله تحقیق را ارزشیابی کند(حیطه شناختی). ❖ ویژگی ها و شرایط انتخاب موضوع تحقیق را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ نحوه تنظیم عنوان پژوهش را با ذکر مثال شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ بتواند با توجه به سؤال اولیه تحقیق، عنوان پژوهش را به شیوه صحیح بنویسد(حیطه شناختی). 	دکتر نادری
۳	جستجوی منابع اطلاعاتی علمی	منابع و شیوه های کسب اطلاعات برای تحقیق آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ پایگاه های اطلاعاتی معتبر بین المللی جهت دسترسی به مقالات را نام ببرد و بتواند به شیوه صحیح در این پایگاه های داده جستجو کند و نتایج را نشان دهد (حیطه روانی حرکتی). ❖ پایگاه های اطلاعاتی معتبر داخلی جهت دسترسی به مقالات را نام ببرد و بتواند به شیوه صحیح در این پایگاه های داده جستجو کند و نتایج را نشان دهد (حیطه روانی حرکتی). ❖ مفاهیم و روش های جستجو در پایگاه های اطلاعاتی را شرح دهد و به شیوه صحیح 	دکتر نادری

	در پایگاه های داده جستجو کند و نتایج را نشان دهد (حیطه روانی حرکتی).			
۴	ارائه عناوین فردی و انتخاب عنوان گروه	عناوین فردی توسط دانشجویان ارائه شده و بعد از بحث و بررسی آنها با نظر اعضای گروه، عنوان گروه جهت نوشتن پروپوزال گروهی تعیین شود.	❖ عنوان را بر طبق مباحث گفته شده، تنظیم کند(حیطه شناختی). ❖ به عنوان خود بر طبق جدول اولویت بندی عناوین پژوهشی امتیاز دهد (حیطه شناختی). ❖ عناوین گروه در کلاس مورد بحث و نقد قرار گیرد و اصلاح شود(حیطه شناختی). ❖ از بین عناوین دارای بیشترین امتیاز؛ با مشورت اعضای گروه، عنوان گروهی را تنظیم نماید (حیطه شناختی).	دکتر نادری
۵	نگارش بیان مسئله	روش نگارش بیان مسئله به شیوه علمی آشنا شود.	❖ به اهمیت و ضرورت نگارش علمی بیان مسئله توجه نشان دهد(حیطه عاطفی). ❖ مراحل نگارش علمی بیان مسئله را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ نکات مهم برای نگارش بیان مسئله را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ ویژگیهای یک بیان مسئله خوب را شرح دهد(حیطه شناختی).	دکتر نادری
۶	پیشینه تحقیق و چارچوب پنداشتی(مرور متون)	روش نگارش پیشینه تحقیق و چارچوب پنداشتی به شیوه علمی آشنا شود.	❖ اهداف بررسی پیشینه تحقیق را بیان کند(حیطه شناختی). ❖ چارچوب نظری یا پنداشتی را تعریف کند(حیطه شناختی). ❖ اهمیت و کاربرد چارچوب پنداشتی را بیان نماید(حیطه شناختی). ❖ اجزاء چارچوب نظری تحقیق را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ مراحل فرآیند مرور متون به شیوه علمی را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ منابع اطلاعاتی برای بررسی پیشینه تحقیق را دسته بندی کند(حیطه شناختی). ❖ فواید بررسی متون را تشریح کند(حیطه شناختی). ❖ با توجه به مباحث گفته شده ، قادر باشد جدیدترین و مرتبط ترین منابع مرتبط با عنوان گروه خود را تدوین نماید(حیطه شناختی).	دکتر نادری
۷	تدوین اهداف، سؤالات و فرضیات تحقیق	نحوه تنظیم اهداف، سؤالات و فرضیات تحقیق آشنا شود.	❖ هدف کلی پژوهش را تعریف کند (حیطه شناختی). ❖ نحوه تنظیم اهداف کلی، جزئی و کاربردی را با ذکر مثال شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ روش تنظیم اهداف کلی، جزئی و کاربردی پژوهش را در قالب یک مثال بکار برد(حیطه شناختی). ❖ روش تنظیم سؤالات پژوهش را در قالب یک مثال بکار برد(حیطه شناختی). ❖ فرضیه تحقیق را تعریف کرده و ویژگی های یک فرضیه خوب را بیان نماید(حیطه شناختی).	دکتر نادری

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ انواع فرضیات تحقیق را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ روش تنظیم فرضیه را در قالب یک مثال بکار برد(حیطه شناختی). 			
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ متغیر را تعریف کرده و مراحل اندازه گیری متغیرها را نام ببرد(حیطه شناختی). ❖ متغیرها را از نظر امکان دستکاری متغیر دسته بندی کند(حیطه شناختی). ❖ انواع متغیرها را از نظر اندازه گیری تشریح کند(حیطه شناختی). ❖ تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها را توضیح دهد(حیطه شناختی). ❖ متغیرها را از نظر نقش متغیر در فرآیند پژوهش تشریح کند(حیطه شناختی). ❖ جدول متغیرها را بر اساس عنوان تحقیقی گروه خود تکمیل نماید(حیطه شناختی). 	متغیرهای تحقیق، تعریف مفهومی و عملیاتی آنها و تقسیم بندی و مقیاس آنها آشنا شود.	متغیرهای تحقیق تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرها تقسیم بندی و مقیاس آنها	۸
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مطالعات بنیادی و کاربردی را تعریف کرده و با هم مقایسه نماید(حیطه شناختی). ❖ مطالعات اولیه و ثانویه را تعریف کرده و با هم مقایسه نماید(حیطه شناختی). ❖ مطالعات مشاهده ای و مداخله ای را تعریف کرده و با هم مقایسه نماید(حیطه شناختی). ❖ مطالعات توصیفی و تحلیلی را تعریف کرده و با هم مقایسه نماید(حیطه شناختی). ❖ مطالعات مقطعی و طولی را تعریف کرده و با هم مقایسه نماید(حیطه شناختی). ❖ انواع مطالعات توصیفی را شرح دارد(حیطه شناختی). ❖ انواع مطالعات تحلیلی را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ نوع مطالعه در مثال های ارائه شده را مشخص کند(حیطه شناختی). 	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک و مشاهده ای آشنا شود.	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک، مشاهده ای	۹
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ خصوصیات یک طرح تجربی واقعی را ذکر نماید(حیطه شناختی). ❖ انواع مطالعات تجربی را نام برده و شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ هدف طرح های کارآزمایی بالینی را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ مراحل انجام یک کارآزمایی بالینی را توضیح دهد(حیطه شناختی). ❖ تخصیص تصادفی و انواع تصادفی سازی را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ انواع کورسازی را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ انواع مطالعات را از نظر اعتبار نتایج دسته بندی کند(حیطه شناختی). ❖ نوع مطالعه در مثال های ارائه شده را مشخص کند(حیطه شناختی). 	انواع مطالعات تجربی و نیمه تجربی آشنا شده و انواع روش های کورسازی را بشناسد.	مطالعات تجربی و نیمه تجربی دارونما، کور کردن و انواع آن	۱۰
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ جامعه آماری را تعریف کرده و با جامعه هدف مقایسه کند(حیطه شناختی). 	جامعه، نمونه پژوهش، روش های نمونه	جامعه، نمونه پژوهش	۱۱

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ دائل و اهمیت نمونه گیری را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ انواع نمونه گیری تصادفی و غیر تصادفی را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ روش های تعیین حجم نمونه را بیان کند (حیطه شناختی). ❖ عوامل موثر بر حجم نمونه را شرح دهد (حیطه شناختی). ❖ قادر به تعیین روش نمونه گیری در مثال های ارائه شده، باشد(حیطه شناختی). 	<p>گیری و ابزارهای گردآوری داده های پژوهش آشنا شود.</p>	<p>روش های نمونه گیری ابزارهای گردآوری داده های پژوهش</p>	
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ خطای تصادفی یا غیر سیستماتیک را تعریف کرده و برای آن مثال بزند(حیطه شناختی). ❖ تورش یا خطای سیستماتیک را تعریف کرده و برای آن مثال بزند (حیطه شناختی). ❖ ویژگی های هر یک از خطاهای پژوهش را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ تفاوت خطاهای سیستماتیک و غیر سیستماتیک را بیان کند(حیطه شناختی). ❖ نحوه برخورد با خطاهای منظم و تصادفی در مراحل مختلف تحقیق را توضیح دهد (حیطه شناختی). 	<p>انواع خطاها در پژوهش، عوامل ایجاد خطا و نحوه برخورد با آنها در مراحل مختلف پژوهش آشنا شود.</p>	<p>آشنایی با انواع خطاها در پژوهش و عوامل ایجاد خطا</p>	۱۲
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ معیارهای ورود و خروج به مطالعه را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ کلیات روش اجرای تحقیق را تشریح کند(حیطه شناختی). ❖ روش های مختلف گردآوری داده ها را بیان نماید(حیطه شناختی). ❖ محدودیت های نظری و روش شناختی تحقیق را با ذکر مثال توضیح دهد(حیطه شناختی). ❖ نحوه ارائه محدودیت ها در گزارش نتایج تحقیق را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ نکات مهم در تدوین جدول گانت را تشریح کند(حیطه شناختی). ❖ عناصر ضروری برای تعیین هزینه تحقیق را شرح دهد (حیطه شناختی). ❖ نحوه تکمیل جدول هزینه های پروپوزال را با ذکر مثال نشان دهد(حیطه شناختی). 	<p>معیارهای ورود و خروج، روش اجرای تحقیق، محدودیت های تحقیق، نحوه تعیین هزینه های طرح و شیوه زمان بندی مراحل اجرایی طرح آشنا شود.</p>	<p>معیارهای واجد شرایط بودن روش اجرای تحقیق محدودیت های تحقیق تعیین هزینه های طرح زمان بندی مراحل اجرایی طرح</p>	۱۳
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ اجزای رضایت آگاهانه را بیان نماید(حیطه شناختی). ❖ عناصر اصلی بررسی اخلاقی در یک پژوهش را نام ببرد(حیطه شناختی). ❖ انواع تخلفات پژوهشی را نام برده و توضیح دهد(حیطه شناختی). ❖ برای یک پژوهش ملاحظات اخلاقی بنویسد(حیطه شناختی). ❖ شیوه های گزارش تحقیق را بیان نماید(حیطه شناختی). ❖ بخش های مختلف گزارش تحقیق را تشریح نماید(حیطه شناختی). 	<p>ملاحظات اخلاقی در پژوهش، نحوه تدوین گزارش نهایی تحقیق و شیوه های استناد(منبع نویسی) آشنا شود.</p>	<p>ملاحظات اخلاقی در پژوهش تدوین گزارش نهایی تحقیق شیوه های استناد(منبع نویسی)</p>	۱۴

	❖ انواع شیوه های استناد(منبع نویسی)را نام ببرد(حیطه شناختی).			
دکتر نادری	-	-	ارائه پروپوزال کامل توسط گروهی از دانشجویان	۱۵
دکتر نادری	-	-	ارائه پروپوزال کامل توسط گروهی از دانشجویان	۱۶

منابع درس:

مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات مقاله
مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ کتاب

1. Burns, N. , & Grove , S. (2013) Understanding Nursing Research. (7rd ed). Philadelphia: W.B. Saunders

2. Polit/D. , Hungler . B. , Beck , C. (2010) . Essentials of Nursing Research , Appraising Evidence for Nursing Practice (7th ed). Philadelphia. Lippincott .

۱. سوزان گرو، نانسی برنز، جنیفر گری ، روش تحقیق پرستاری ارزیابی، ترکیب و تولید شواهد، ترجمه :دکتر ناهید دهقان نیری ، دکتر زهرا فارسی، دکتر خاطره سیلانی، دکتر زهرا طیبی، نشر اندیشه رفی ع ، ۱۳۹۴
۲. اصول تحقیق پرستاری پولیت و تاتانو بک(ارزیابی شواهد برای حرفه پرستاری)، دکتر ناهید دهقان نیری، دکتر سیده فاطمه جلالی نیا، دکتر تهیمنه صالحی ، نشر اندیشه رفیع، ۱۳۹۳
۳. روش های پژوهش در آموزش و ارتقاء سلامت، ترجمه و تألیف محسن صفاری، حسن افتخار و همکاران، انتشارات آثار سبحان، ۱۳۹۱
۴. آموزش گام به گام روش تحقیق در علوم بهداشتی، محسن رضائیان، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، ۱۳۹۵
۵. روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت، قهرمان محمودی و محمد خادملو، انتشارات آرتین طب، ۱۳۹۲
۶. اصول پایه روش تحقیق در علوم پزشکی ، مسعود احمدزاده اصل، سمیرا آریا سپهر، انتشارات حیدری ۱۳۹۶
۷. راهنمای جامع روش تحقیق در علوم پزشکی، دکتر فاطمه بهرام نژاد، ندا ثنائی، دکتر پریسا مرادی مجد، پروانه عسکری، ناشر : جامعه نگر، ۱۳۹۸
۸. روش تحقیق و آمار در پرستاری: همراه با اصول نگارش و نقد مقاله نویسی و آموزش مقدماتی نرم افزار SPSS ،حیدرعلی عابدی ، سیدحمید شریف نیا، حمید حجتی، علی اکبر حق دوست، عباس عبادی، عباس عباس زاده، نشر جامعه نگر، ۱۳۹۳